

Politični pregled.

Badeni in češki Nemci. — Vedno vidneje je, da vlada vse stranke vodi za nos. Kakor je levičarski poslanec dr. Exner razkril, je grof Badeni češkim Nemcem pri zaupnem posvetovanju obljubil, da bode vlada ustregla vsem njih željam. Obetal jim je mej drugim tudi razdelitev Češke po narodnostih. Ker so slišali Nemci, da grof Badeni tudi z Mladočehi često občuje in jim dela baš nasprotno obljube, so ministerskega predsednika sklenili v javni seji proračunskega odseka prisiliti, da se izjavi o njih željah. Grof Badeni je v javni seji pač odgovoril na njih vprašanja, a tako nejasno, da se na nobeno stran ni ničesar zavezal. Češki Nemci so sedaj od združene levice zahtevali, naj pojde v opozicijo, ker ministerski predsednik v javnosti ni dal taciš pojasnil, kakor pri zaupnem posvetovanju. Vodje združene levice so pa bili proti opoziciji, češ, da se grof Badeni nikakor ni nasprotno izjavil. V resnici pa Chlumecky, Menger in drugovi ne gredo v opozicijo, ker vedo, da moravski in šleški Nemci zgube dosedanji vpliv ako jih ne bi podpirala vlada.

Podeželenje zavarovanja. — Državni zbor se je minoli teden posvetoval o Wurmbrandovem predlogu, da se podeželi zavarovanje proti ognju. Osnovale naj bi se deželne zavarovalnice, ki bi same imele pravico prejemati zavarovanja. Vlada je odločno ugovarjala taki preosnovi zavarovanja, naglašajoč, da imajo že obstoječe zavarovalnice take pravice, da bi lahko državo tožile, ako se jim vzame pravico zavarovati proti ognju. Od poslancev je jedini Noske načelno ugovarjal osnovi deželne zavarovalnice. Protisemitje so mu očitali, da govori le za neko banko, pri kateri ima dobro službo. Noske je hudo odgovarjal na te napade in dr. Luegerju očital, da z različnimi političnimi mnenji krošnjari in ljudi slepari. To je povod velikemu škandalu v zbornici. Konec razpravi je bil, da se je predlog vrnil odseku, da ga nekaj predela. S tem je pa stvar pokopana za sedanje zakonodavno zasedanje.

Nemški liberalci in vlada. — Nemška liberalna stranka je bila poskusila vreči vlado z napadi po tujih časopisih. Spravila je v budimpeštanske in berlinske liste članke, v katerih se obsoja Badenijeva politika, ki nasprotuje trodržavni zvezi. Dotični članki so bili tako pisani, kakor bi jih bila inspizirala sam minister vnanjih stvari Goluchovski in ogerski ministerski predsednik Banffy. Zasejati so mislili nemški liberalci nezaupnost mej Badenija, Banffyja in Goluchowskega nadejajoč se, da potem Badeni odstopi in se pokliče kako liberalno ministerstvo, ki bode levičarjem bolje po volji. Namen se pa levičarjem ni posrečil, samo malo osmešili so se. Poleg tega bode grof Badeni se nanje manje oziral, ker je videl, kako so ga levičarski kolvodje hoteli izpodkopati. Levica nima več moči, da bi mogla vreči kako vlado. Očitno se proti vladi niti prav nastopiti ne upa, ker ve, da jej vlada pri vsakih volitvah mnogo škoduje. Celo češki Nemci sami se ne upajo odločno postaviti po robu vladi in le čakajo, če bi Badeni zinil zanje kako ugodno besedo.

Hrvatski deželni zbor se je sešel v soboto in je v prvi seji volil državne poslance za državni zbor. Seveda je volil vladne privržence. Opozicija je ugovarjala volitvi, ker je deželni zbor nezakonito pozvan. Kraljevi reskript, s katerim se je sabor pozval, je bil sopodpisal ogerski ministerski predsednik, ne pa hrvaški ban. Hrvaški deželni zbor je za Hrvate čisto notranja naprava, ki nima z Ogrri nobene druge zveze, kakor da voli državne poslance. Zato je pa jedino ban opravičen se sopodpisovati na take pozive. Seveda večina se za take državnopravne pomislike ni ozirala. Hrvatski vladni pristaši že tako niso družega kakor madjarski hlapeci. — Izvolitev Davida Starčevića v Delnicah saborska večina ne misli potrditi. Po nje mnenju David Starčević nima volilne pravice, ker ni upisan nikjer na Hrvaškem mej volilce. Po zakonu se

mu volilna pravica odrekati ne more, a formalno je pa nima, ker je ni reklamoval.

Folnegović. — Hrvatski politik dr. Folnegović je hotel odložiti svoj mandat, ker je s svojo stranko bil prišel nekoliko v navzkrižje. Volilci so mu pa te dni podali zaupnico in je zatorej obdržal mandat. Osnovati hoče svojo stranko. Njegova stranka bode liberalna in bolje zmerna kakor je stranka prava. To bode že osma opozicijska stranka na Hrvaškem. Vladi je pač tako razcepljenje opozicije jako povolji, kajti potem jej ni nič nevarna.

Demonstracija za občno volilno pravico. — V nedeljo so v Budimpešti bili delavci priredili veliko demonstracijo za občno volilno pravico. Policijsti so demonstrante razgnali in jih več zaprli. Madjarski vladni stranki je jako nepovoljna agitacija za občno volilno pravico, še bolj kot je bila mnogim avstrijskim strankam. To dobro ve, da večine več ne dobi, da se upelje kak pravičnejši volilni red. Celo Madjari sami bi najbrž v zbornici več večine ne imeli. Upirati razširjenju volilne pravice se je pa težko, ker so baš ogerski vladni pristaši vedno hoteli biti liberalni.

Turčija. — Da Turčija za svoje nesnosno počenjanje potrebuje denarja, je umevno. Koliko pojedjo le nenasitljive sultanove blagajnice. V namen, da bi mogla še nadalje za nos voditi velevlasti, jela se je Turčija poganjati za večje posojilo. Ker na svoj kredit ne dobi več posojila, prosjači pri velevlastih, da bi za njo jamčevale. Ona trdi, da bo izposojeni denar porabila za izvedbo reform. Velevlasti so že spoznale do dobra pretkano Turčijo in ni verjetno, da bi se ji katera usedla na limance. Kapitalisti se mnogo prizadevajo, da bi mogli izposoditi denar na velike obresti, podkupujejo liste in prigovarjajo velevlasti. A ne bo šlo. Turčija ima za reforme že dosti denarja, če iste hoče izvesti, a resnica je, da bi rada imela denar v druge namene.

Kuba. — Mej tem ko se poroča o uspehih španjske vojske na Kubi, vedo privatna poročila povedati, kako slabo se godi Španjcem. Španjska vlada bi rada prikrla svoje neuspehe. Ravno ve neko oficijelno poročilo povedati, da so španjski vojaki ubili ustaškega kolvodja Sanchez-a. Takih poročil je bilo že mnogo, a pokazalo se je, da so bili v večini pretirana. Ista bo najbrže s tem poročilom. Španjska vlada sedaj močno pritiska na poveljnika Weyler-ja, da že skoro užene puntarje. Dne 7. decembra se snide ameriški kongres. Tedaj namerava predsednik Združenih držav Cleveland predlagati, da naj se kubanski ustaši proglase za vojujočo oblast. Zato si prizadeva Španija, da bi Weyler prej naklestil ustaše. Malo neverjetno je, da bi mogli Španjci sedaj naenkrat premagati vstaše, ko se vendar že toliko časa bojujejo proti njim. Lahko se pripeti španjski vojski, da bo poražena pri svojem poskusu. Pa saj se mora kubanski prepir vendar enkrat za zmirom odločiti.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

o) C. kr. ministerstvo za notranje stvari je pro silo c. kr. trgovsko ministerstvo, da zasliši trgovske in obrtniške zbornice o neki ulogi profesorjev na c. kr. državni obrtni šoli v I. dunajskem občinskem okraju, Avgusta Hanischa in Henrika Schmida, glede državne podpore in pospeševanje po njih nameravane prijave seznama vseh v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru, obstoječih kamenolomov. Po predlogu imenovanih profesorjev, naj bi se vprašalne pole, urejene v deželnih jezikih, potom okrajnih glavarstev